

**SECȚIA DE ȘTIINȚE
SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTE ȘI ARTE
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**SECTION OF SOCIALS,
ECONOMICS,
HUMANITIES SCIENCES
AND ARTS OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA**

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTICE ȘI ARTE**

asupra raportului proiectului instituțional (2024-2027)

030102 Tranziția demografică în Republica Moldova: particularități, implicații socioeconomice și consolidarea rezilienței demografice, dr. hab. GAGAUZ Olga,
Prioritatea Strategică IV. Provocări societale, Academia de Studii Economice din Moldova,
pentru anul 2024, perfectat în baza audierii raportului din 28 februarie 2025

I) Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului:

Prin cercetările derulate, au fost realizate prognoze detaliate privind dinamica pieței forței de muncă și impactul depopulării asupra structurilor administrative. Rezultatele obținute au confirmat necesitatea unor reforme structurale, cu impact direct asupra sustenabilității economice și sociale a țării.

II) Diseminarea rezultatelor obținute (numărul de publicații):

Rezultatele sunt diseminate în cadrul a 4 mese rotunde naționale, o sesiune științifică internațională dedicată gestionării proceselor demografice și 26 de interviuri televizate și radiofonice, 5 articole în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF), 5 articole în alte reviste din străinătate recunoscute, 5 articole în reviste categoria B+, 5 articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare), 14 articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova), 1 teză în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova), 6 cărți (cu caracter informativ), 4 atlase, hărți, albume, cataloage, tabele.

III) Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare etc.):

A fost elaborată *seria a cincea a prognozei demografice la nivel național pentru anii 2024-2040 și prognoza în profil teritorial, pentru 32 de unități administrativ-teritoriale, până în anul 2033.*

IV) Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat:

Pondere tinerilor 40% din numărul total al executorilor. Au fost susținute 2 teze de doctorat: Crîșmaru Mariana, în sociologie „Tranziția tinerilor la viața de adult: abordare intersectorială” (14.06.2024); Tabac Tatiana, în științe economice „Gestionarea proceselor migraționale în contextul dezvoltării pieței muncii competitive (cazul Republicii Moldova)” (13.12.2024).

Punctaj mediu acordat: 30

Concluzii, recomandări: În cadrul subprogramului de cercetare, etapa 2024, au fost realizate obiectivele propuse, contribuind semnificativ la înțelegerea tranziției demografice din Republica Moldova și la consolidarea rezilienței demografice. Cercetările cantitative și calitative au generat rezultate relevante pentru elaborarea strategiilor demografice, fundamentând politici publice. Prognoza demografică până în 2040 a evidențiat accelerarea declinului demografic, îmbătrânirea populației și impactul acestora asupra sistemelor de pensii și sănătate. Studiile asupra mortalității premature au demonstrat pierderi economice semnificative, iar analiza tranziției la viața adultă a subliniat vulnerabilitățile tinerilor NEET, evidențiind necesitatea unor măsuri pentru îmbunătățirea accesului la educație și piața muncii. Cercetările privind fertilitatea au confirmat schimbări în comportamentul reproductiv, accentuând rolul migrației în scăderea natalității. În domeniul migrației, studiile privind integrarea refugiaților ucraineni au identificat bariere legislative și economice, oferind soluții pentru optimizarea serviciilor sociale. Consolidarea colaborărilor internaționale și diseminarea rezultatelor prin publicații, conferințe și mass-media au contribuit la dezvoltarea demografiei ca domeniu de cercetare strategic. Echipa de cercetare, inclusiv tinerii specialiști, și-au consolidat experiența, participând la cursuri de perfecționare și evenimente științifice, iar rezultatele publicate în reviste de prestigiu au reflectat un nivel academic ridicat.

Recomandări: În contextul necesității dezvoltării și promovării tinerelor talente în domeniul cercetării și inovării, precum și al creării unor condiții favorabile pentru formarea noii generații de cercetători, se propune implicarea studenților în activitatea de cercetare începând cu anul III de studii, în vederea dezvoltării abilităților necesare și facilitării integrării acestora în proiect de cercetare, oferindu-le, totodată, o perspectivă clară asupra oportunităților și avantajelor unei cariere în știință.

Se propune calificativul general: FOARTE BINE.

Raport aprobat

Conducătorul

Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a AȘM

mem. cor. Ion HADÂRCĂ

Secretar Științific al Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

dr. Natalia PROCOP